

Marthe Robin

POSTULATIE VAN DE ZAAK
TOT ZALIGVERKLARING

ELEMENTEN UIT HET LEVEN VAN MARTHE ROBIN EN HAAR ZALIGVERKLARINGSPROCES

door Sophie Gueux, postulatrice
Rome/ Châteuaneuf-de -Galaure

30 september 2020

**Marthe Robin,
een geweldige getuige van hoop**

Voorwoord

Uitgeverij Cerf heeft onlangs de publicatie aangekondigd, op 8 oktober 2020, van een boek van pater Koen de Meester, genaamd *La fraude mystique de Marthe Robin*. De karmeliet, overleden in december 2019, was een van de 28 experts die gevraagd werd voor het proces van zaligverklaring van Marthe Robin, vanwege zijn specialisme in de geschriften van Thérèse van Lisieux en van Elisabeth de la Trinité. Om die reden werd hem gevraagd om de geschriften van Marthe Robin te onderzoeken en te beoordelen.

De postulatie (= *de commissie die de zaligverklaring behartigt*) heeft geen toegang gehad tot de tekst van dit boek, want de primeur is voorbehouden aan twee media, waaronder Paris-Match. Maar volgens onze informatie bevat dit boek voornamelijk de onderwerpen die in het rapport staan van 1989 aan mgr. Didier-Léon Marchand, de voorzitter van de diocesane onderzoekscommissie. Het rapport is geschreven door Koen de Meester en voltooid in 1994. Op dit moment weet de postulatie niet of pater De Meester nieuwe elementen heeft toegevoegd aan zijn boek. In dat geval zal de postulatie ze met de grootste zorg bestuderen.

In ieder geval is het rapport van De Meester, dat op sommige punten ongunstig is en op andere punten gunstig, volledig en nauwkeurig bestudeerd binnen het kader van het onderzoek voor de zaligverklaring, en gewogen in vergelijking met de andere expertises. **De ongunstige uitspraken uit het rapport van De Meester zijn niet weggelaten en na bestudering van het geheel van stukken, getuigenissen en expertises heeft de Katholieke Kerk, bij monde van paus Franciscus, in 2014 de heldhaftige deugden van Marthe Robin verkondigd**, hetgeen de weg opent naar een eventuele zaligverklaring. Hiermee heeft het oordeel van de Kerk de authenticiteit erkend van het christelijk leven van Marthe Robin.

Omdat er nu een boek wordt uitgegeven dat Marthe Robin beschuldigt van mystiek bedrog, terwijl zij een belangrijke spirituele figuur is geweest in het Frankrijk van de twintigste eeuw, met een internationale uitstraling en een omvangrijke devotie tot haar persoon, heeft de postulatie geoordeeld dat het nuttig is om bepaalde punten uit het leven van Marthe Robin en haar zaligverklaringsproces te verhelderen. **Het is inderdaad belangrijk om de onderwerpen van pater De Meester opnieuw te plaatsen binnen het geheel van het onderzoek. Wanneer men een ongunstige expertise los ziet van de andere 27, dan leidt dat tot een gedeeltelijke visie op het proces** en kunnen we niet weten welke bepalende elementen geleid hebben tot het oordeel van de Kerk betreffende de heldhaftige deugden van Marthe Robin.

Deze tekst, die geschreven is door de postulatie omvat niet de persoonlijke mening van de postulator Sophie Gueux, maar is gebaseerd op bepalende elementen zoals beschreven in de *Positio* van Marthe Robin, het document dat als basis diende voor de katholieke Kerk om positief te oordelen over de authenticiteit van haar christelijk leven.

Zich baserend op de *Positio* (dat de tegenwerpingen uit het rapport van De Meester behandelt), geeft de postulatie in dit document een antwoord op deze beschuldigingen van mystiek bedrog en bevestigt daarmee nogmaals waarom Marthe Robin een geweldige getuige van hoop is: vanuit een gebroken leven heeft zij licht uitgestraald en heeft zij duizenden mensen bemind en begeleid, met name door middel van de Foyers de Charité, waarvan de vruchten en de roeping ruimschoots erkend zijn door de katholieke Kerk. Dit document van de postulatie laat ook zien waaruit een zaligverklaringsproces bestaat (definitie, stadia, personen enz.) en geeft inzicht in de sleutelementen van het proces Marthe Robin (chronologie, postulatoren, experts, getuigen, conclusies van de *Positio*, oordeel van de katholieke Kerk).

De postulatie hoopt dat dit document diegenen – priesters, leken, journalisten, toegewijden, leden en vrienden van de Foyers enz. – kan verlichten die zich interesseren voor de spirituele figuur van Marthe Robin en die een herstelde visie wensen van bepaalde aspecten van haar leven en van de algemene conclusies van het proces dat geleid heeft tot de erkenning van de heldhaftigheid van haar deugden.

INHOUD

1 – HET ZALIGVERKLARINGSPROCES: EEN WERKELIJK ONDERZOEK

De stadia van een onderzoek naar zaligverklaring	4
Het oordeel van de Kerk	4
Het proces van Marthe Robin: data en belangrijke cijfers	5

2 – DE *POSITIO*: BEVESTIGING DOOR DE KATHOLIEKE KERK VAN DE AUTHENTICITEIT VAN HET CHRISTELIJK LEVEN VAN MARTHE ROBIN

De algemene conclusies van het proces op dit moment	6
Studie van de verschillende aspecten van het leven van Marthe Robin	7
A. De ziekte	7
B. De mobiliteit	8
C. Het niet tot zich nemen van voedsel	8
D. De geschriften	8
E. Elementen over de dood van Marthe Robin	9

3 – MARTHE ROBIN EN DE CONTEXT WAARBINNEN ZIJ GELEEFD HEEFT

Over haar relatie met vader Finet	11
Over haar band met de Foyers	11
Over de momenten van verscherpt inzicht bij Marthe Robin	11

BIJLAGE: De stadia van de erkenning van de authenticiteit van de deugden	13
---	----

1. Zaligverklaringsproces: een werkelijk onderzoek

Uit alle gestorvenen die in eeuwigheid bij God verblijven kiest de katholieke Kerk bepaalde heiligen uit om te dienen als voorbeeld van geloof, hoop en liefde. De gelovigen kunnen hun gebed openlijk aan hen toevertrouwen en de heiligen zijn hun voorspreker bij God. De Kerk noemt dit de gecanoniseerde heiligheid. Om de heiligheid van een persoon te erkennen, start de Kerk een werkelijk onderzoek waarin de gunstige meningen en de tegenwerpingen gehoord worden (vroeger sprak men van 'proces'). Het doel is het zoeken van de waarheid over de kandidaat en het verwerven van een morele zekerheid.

De stadia van een onderzoek naar zaligverklaring

Het parcours voor een onderzoek naar zaligverklaring bestaat uit drie mogelijkheden, al naargelang het leven van de betreffende persoon: de erkenning van het martelaarschap, de erkenning van het opofferen van het leven, de erkenning van de heldhaftigheid van de deugden.

De zaak van Marthe Robin gaat om de erkenning van de heldhaftigheid van de deugden. Het doel is het nagaan van de authenticiteit van het christelijk leven van de persoon en vast te stellen dat die persoon de christelijke deugden beleefd heeft in een duidelijk bovengemiddelde mate.

Het onderzoek bevat drie fasen:

1. de preliminaire fase
2. de diocesane fase
3. de Romeinse fase die ook weer uit drie etappes bestaat:
 - de erkenning van de heldhaftigheid van de deugden.
 - de zaligverklaring
 - de heiligverklaring

Het oordeel van de Kerk

Gedurende de hele procedure, onderzoeken de actoren van het proces de groei van de persoon en proberen zij te begrijpen hoe de persoon de genade van God in zich heeft laten handelen. Het uiteindelijke oordeel van de Kerk is zodoende voorbereid door een mooie en lange procedure, grondig en nauwkeurig, waarbij een omvangrijke documentatie wordt verzameld met veel getuigen en experts, waardoor steeds meer kennis vergaard wordt over een persoon teneinde tot een goed oordeel te komen.

Wat Marthe Robin betreft, heeft de katholieke Kerk deze fase van erkenning van de heldhaftigheid van de deugden afgesloten in 2014. Dat betekent dat de katholieke Kerk getuigt van de authenticiteit van het christelijk leven van Marthe Robin. Na het verifiëren van het diocesane werk heeft de Congregatie voor de Heiligverklaringen een rapporteur benoemd die, samen met de postulator, belast is met het opstellen van de *Positio*, dat is het referentiedocument waarop de experts die zich moeten uitspreken zich hebben gebaseerd, teneinde het oordeel van de paus voor te bereiden. Vervolgens heeft paus Franciscus zijn gezag doen gelden door de heldhaftigheid van de deugden van Marthe Robin te erkennen.

De volgende fase is de zaligverklaring: dat betekent de erkenning van een wonder dat heeft plaatsgevonden na de dood van de persoon en dat verkregen is door zijn of haar voorspraak. De erkenning van het wonder wordt beschouwd als de bevestigende "vingerwijzing van God". Om vervolgens heilig te worden verklaard is er een tweede wonder nodig dat heeft plaatsgevonden na de zaligverklaring. *Meer details in Bijlage 1*

Het proces van Marthe Robin

De diocesane fase (1986-1996)

- 1986 Verzoek van de Foyers de Charité aan mgr. Marchand, bisschop van Valence, (het bisdom van Marthe) om het proces te starten; benoeming van een postulator, père Jacques Ravanel.
- 1988 Instellen van een onderzoekscommissie en benoeming van de eerste experts, waaronder pater De Meester, het horen van de eerste getuigen.
- 1991 Bisschoppelijk decreet van het openen van de zaak van de zaligverklaring.
- 1992 Vervolg van het horen van getuigen en het aanstellen van verdere experts.
- 1996 Afsluiting van het diocesane proces en overdracht van het dossier naar Rome (Congregatie voor de Heiligverklaringen).

De Romeinse fase (1996 tot heden)

- 1996 Benoeming van père Bernard Peyrous tot postulator van de Romeinse zaak
- 1998 Decreet van geldigheid van de diocesane fase, benoeming van een rapporteur van de zaak.
- 1998-2010: Uitwerken van de *positio*, (referentiedocument waarop de erkenning van de heldhaftige deugden gebaseerd wordt).
- 2012 De *positio* wordt onderworpen aan het oordeel van theologische raadgevers.
- 2014 De *positio* wordt onderworpen aan het oordeel van de kardinalen en de bisschoppen die lid zijn van de Congregatie voor de Heiligverklaringen.
- 7 november 2014**
Paus Franciscus verkondigt de heldhaftigheid van de deugden van Marthe Robin. Sindsdien ligt er een dossier van een genezing ter bestudering voor de erkenning van een wonder.
- 2018 Sophie Gueux wordt benoemd tot postulator.

----- BELANGRIJKE CIJFERS -----

- * **3 opeenvolgende postulators:** Jacques Ravanel, Bernard Peyrous, Sophie Gueux
- * **126 gehoorde getuigen**
- * **800 geschreven getuigenissen**
- * **17.000 bladzijden** aan documentatie in het diocesane proces
- * **28 experts** (waaronder Koen de Meester voor de geschriften) in de volgende disciplines: geschiedenis, theologie, medisch, neurologie, psychologie, psychiatrie, literair, demonologie, grafologie.

2. De *positio*: de bevestiging van de katholieke Kerk van de authenticiteit van het christelijk leven van Marthe Robin

De onderstaande verhelderingen zijn gebaseerd op de resultaten van het onderzoek voor de zaligverklaring van Marthe Robin en op de *positio*, het document dat als fundament heeft gediend voor de katholieke Kerk om de authenticiteit van het christelijk leven van Marthe Robin positief te beoordelen (verklaring van paus Franciscus van de heldhaftigheid van de deugden van Marthe Robin).

De algemene conclusies van het proces op dit moment

Marthe Robin is in 2014 'eerbiedwaardig' verklaard door paus Franciscus, niet vanwege haar stigmata en het niet tot zich nemen van voedsel, **maar vanwege haar authentiek christelijk leven en een diepe gave aan God in de zeer moeilijke omstandigheden waarin zij verkeerde.** En inderdaad, het geestelijk leven van Marthe Robin, de fasen van de groei van haar deugden hebben niet plaatsgevonden naast haar ziekte, maar maakten er deel van uit. Zij heeft haar leven aanvaard ondanks alle beperkingen en zij is een werkzaam instrument geworden in de handen van God, zonder haar ziekbed te verlaten. De uitstraling van haar leven en de tastbare vruchten van haar werk tonen aan dat God heeft ingestemd met haar gave.

Vanuit een gebroken leven heeft zij nooit opgehouden om de liefde, de hoop en de vreugde over te brengen aan degenen die bij haar kwamen. Zij bleef eenvoudig, vol humor, verstandig, en geworteld in het wezenlijke: liefde geven aan hen die naar haar toe kwamen en hen helpen om in hun eigen leven God te vinden, een liefdevolle en nabije God. **Deze vrouw is voor ons een voorbeeld dat dicht bij ons staat: je kiest je beproevingen niet, maar als je je er bewust van bent dat God ze met ons beleeft, aan onze zijde, dan kun je de manier kiezen om ze te leven, om uit te stralen¹.** De wezenlijke boodschap van Marthe Robin is dat de eenheid met God, de heiligheid, mogelijk is in alle levensomstandigheden, zelfs in de moeilijkste.

Marthe Robin kan mannen en vrouwen van deze tijd inspireren door haar voorbeeld van christelijk leven, haar innerlijk leven, haar ervaring met de tederheid van God als Vader, haar liefde voor de Maagd Maria, haar trouw aan de leer van de Kerk, haar gevoel voor de toekomst van de Kerk en haar positieve kijk op de wereld. Zij heeft de christelijke volmaaktheid op haar eigen eenvoudige, nederige en vreugdevolle manier beleefd.

We zien bij haar drie specifieke kenmerken van haar geestelijke weg:

- Haar vertrouwensband met de Heer;
- Haar naastenliefde zonder smet, vol compassie en onderscheiding;
- Haar gevoel voor de Kerk, die zij intens beminde en op wie zij zich steeds weer verliet.

¹ 1. Voor een benadering van de spiritualiteit van Marthe Robin vanuit haar leven, in de vorm van een geestelijke weg die voor ieder toegankelijk is, zie Sophie Gueux, *Marthe Robin, coll. Chemins vers le silence intérieur (Parole et Silence 2020)*, helaas nog niet vertaald in het Nederlands.

Studie van de verschillende aspecten van het leven van Marthe Robin

Pater De Meester heeft vragen opgeworpen die nuttig waren voor het proces, ook al zijn andere experts met andere conclusies en antwoorden gekomen. Deze vragen hebben geholpen om het beeld van een Marthe die uitsluitend mystiek was, bijna 'boven-menselijk' zelfs, te nuanceren. Daardoor hebben de experts haar menselijke dimensie beter kunnen belichten. Zo heeft **het zaligverklaringsproces van Marthe Robin een vollediger en nauwkeuriger werkelijkheid aan het licht gebracht dan wat er gewoonlijk over haar werd gezegd, met name over haar ziekte**. Deze nauwkeurigere werkelijkheid is al bijna 15 jaar openbaar en is aangeroerd in de werken die voortkwamen uit de postulatie. Na deze onderzoeken schittert de radicaliteit van de gave van haar leven alleen nog maar meer.

A. Haar ziekte en het verloop

Marthe Robin leed aan een hersenontsteking die het basale deel van de hersenen had aangetast, volgens een diagnose uit 1942 die is beschreven in een rapport en waarvan de kwaliteit is vastgesteld door artsen die tijdens het proces zijn geconsulteerd.

Het zaligverklaringsproces heeft aangetoond dat de ziekte verschillende stadia heeft doorlopen:

Eerste aanval van de ziekte (1918-1927): hoofdpijnen, pijn in de ogen, koorts, braken, flauwvallen, perioden van coma, algemene zwakte, krachtverlies in de benen, vervolgens in de armen.

Tweede aanval (1927-1928): ernstige problemen met spijsvertering (vernauwing van de slokdarm), vervolgens problemen met slikken.

Derde aanval (1939-1940): Volledig krachtverlies van de nekspieren met pijnen in het gehele lichaam, bijna totale blindheid (ze ziet alleen nog maar vormen).

Het verloop van deze ziekte wordt gekenmerkt door onregelmatige aanvallen met nieuw letsel en fasen van relatief herstel. De lichamelijke neuropathische pijnen (*zenuwpijnen*) behoren tot de ergste die de geneeskunde kent.

De ziekte was voor haar dus een zware beproeving. Echter, ieder die haar gedurende vijftig jaar heeft ontmoet, zag een evenwichtige, vreugdevolle, aandachtige en levendige persoon. Zij heeft het beste van haarzelf gegeven aan de mensen die naar haar toe kwamen, en dit beste van haarzelf kwam voort uit een offer dat niemand kon vermoeden. Het leven en de uitstraling van Marthe Robin zijn verbonden met de offergave van de armoede van een ernstig zieke.

Over de afwezigheid van ziekenhuisopnames gedurende 50 jaar

Marthe Robin werd ziek in 1918, toen er nog geen sprake was van een gezondheidssysteem zoals we dat nu kennen. In 1942, toen haar ziekte werd gediagnosticeerd, bestond er nog geen behandeling voor haar ziekte. Bovendien, vanaf het moment dat zij mystieke ervaringen beleefde, werd zij eerder beschouwd als een mystiek persoon dan als een zieke, waardoor bij degenen die haar omringden niet direct het besef doordrong van de noodzaak van medische ingrepen. Toch heeft ze wel regelmatig bezoek en zorg gekregen van een verpleegster.

B. De mobiliteit

De benen van Marthe Robin leken onherstelbaar aangetast te zijn. De armen daarentegen kon ze nog een beetje bewegen, en ze heeft in haar jeugd ook nog geschreven. Het is niet onmogelijk dat ze in bepaalde periodes van haar leven haar armen heeft gebruikt om zich uit haar bed te laten glijden waar ze zoveel pijn leed. Dit delicate punt moet gezien worden vanuit het respect voor de intimiteit van een ziekenkamer. Marthe maakte uit zichzelf geen heisa over het feit dat ze invalide was en extreem afhankelijk. Ze sprak slechts heel zelden over zichzelf tegen haar bezoekers.

C. Geen voedsel tot zich nemen

In het geval van Marthe Robin is het feit dat zij geen voedsel tot zich neemt geen keuze, maar een gevolg van haar ziekte. Vanaf 1927 heeft de ziekte het spijsverteringsstelsel aangetast (slikken werd moeilijk en pijnlijk), vervolgens het slikken zelf. Het proces getuigt dat niemand haar heeft zien eten, en dat niemand ooit eten voor haar heeft klaargemaakt. Enkele nauwgezette getuigenissen tonen aan dat zij tijdens bepaalde periodes een beetje vocht kon innemen. Maar dit was bij lange na niet genoeg om zich te voeden en te overleven.

D. De stigmata

Het dragen van de stigmata betekent dat je de kenmerken van het Lijden van Christus in je vlees draagt. Het openbaart zich door bloedige sporen op de huid. Verschillende geloofwaardige getuigen die gehoord zijn tijdens het proces bevestigen de aanwezigheid van bloedende wonden op het gezicht en de hartstreek van Marthe Robin. De analyse van een stuk stof met bloedvlekken bevestigt dat het gaat om normaal menselijk bloed, in uitgezwete vorm. Dat bevestigt de authenticiteit van fenomenen die verbonden zijn met het 'Lijden'. (cf. het bloedzweet van Christus in de Hof van Olijven).

E. De geschriften

Voor de aanvang van het proces dacht men dat Marthe Robin absoluut niet in staat was om te schrijven sinds 2 februari 1929, en dat zij al haar teksten gedictieerd had aan derden. Echter, de experts, waaronder pater De Meester, hebben geoordeeld dat zij waarschijnlijk in haar jeugd zelf de meeste schriften, die na haar dood zijn gevonden, had volgeschreven. Deze informatie is openbaar sinds 2010. Het onderzoek dat naar deze teksten is gedaan, over een periode van 10 jaar, heeft aangetoond dat Marthe de schrijfster was, en geen plagiaat heeft gepleegd. Zij heeft een doel, een geheel eigen methode. Zij stelt haar teksten met veel zorg samen en de boeken die zij gebruikt dienen slechts als materiaal voor haar eigen constructie.²

Zo is het ontlenen van teksten aan andere mystici, wat pater de Meester benadrukt in zijn rapport om zijn standpunt van bedrog te geloofwaardig te maken, door de andere experts niet beoordeeld als plagiaat, maar als een manier om zelf te begrijpen en weer te geven wat ze beleefde. Inderdaad, de andere experts hebben geoordeeld dat pater De Meester in zijn analyse vergeten is om de parameter van de tijd en de groei mee te nemen. De geschriften van Marthe Robin dateren uit haar jeugd, uit de tijd dat haar mystieke ervaringen begonnen. Zij was niet theologisch geschoold en op aanraden van een priester heeft zij mystieke auteurs gelezen die haar de woorden hebben gegeven om uit te drukken wat zij beleefde. Zij heeft zich daar nederig

² Cf. Marthe Robin, mysticus en schrijfster, door J. Bernard, S. Gueux en M-O Riwer, ed. Parole et Silence, 2017.

in ondergedompeld. Trouwens, ze heeft niet gewoon maar gekopieerd, maar het aangepast aan hetgeen zij beleefde. Zij is niet de enige die dat zo gedaan heeft. Pater Pio heeft het in zijn jeugd ook gedaan. Hij heeft woorden van Gemma Galgani gebruikt om uitdrukking te geven aan zijn mystieke ervaringen. Bovendien is het belangrijk op te merken dat Marthe Robin nooit geschreven heeft met de bedoeling een boek uit te geven. Zij hoefde niet dezelfde nauwkeurigheid aan de dag te leggen als een geoefend auteur, wat betreft referenties en ontleende citaten (citaten tussen aanhalingstekens, voetnoten).

Het veelvormige handschrift

De grafologen hebben vastgesteld dat de verschillende handschriften afkomstig kunnen zijn van Marthe Robin. Volgens pater De Meester betekent dit dat zij willens en wetens heeft willen misleiden. Dit is tegengesproken door alle andere experts. Enerzijds hebben psychologen in de studie naar haar psychologisch profiel vastgesteld dat er in haar geen enkele bedoeling tot misleiding school. Anderzijds hebben de artsen de realiteit van haar ziekte bevestigd, en dat zij in periodes van remissie zelf in haar schriften kon schrijven.

Het verzoek van Marthe om brieven te verbranden

Marthe heeft duizenden correspondenties gevoerd. Er zijn slechts twee gevallen bekend waarin zij vraagt om het verbranden van de brief. In 1936 heeft zij haar pastoor gevraagd om een kladbrief te verbranden die zij hem had gedictieerd. In 1927 heeft zij een hele goede vriendin gevraagd om alle brieven die zij haar heeft gestuurd te verbranden, wat niet gebeurd is. Marthe was erg vertrouwelijk met deze persoon en vertrouwde haar met name haar eenzaamheid en lijden toe. Uit schaamte wilde zij niet dat deze brieven bewaard bleven.

Het gebruik van citaten tijdens het lijden op de vrijdagen

We zijn in het bezit van aantekeningen van pastoor Faure (pastoor van Châteauneuf, haar eerste geestelijk leider), opgeschreven tijdens het lijden van zijn parochiaan op de vrijdagen. Deze aantekeningen zijn heel nauwkeurig. Wanneer hij een woord niet verstond, vermeldde hij dat. Van de 312 vrijdagen die pastoor Faure beschreven heeft (52 vrijdagen over 6 jaar, tussen 1933 en 1938) zijn er slechts twee passages waarin men uitdrukkingen van Gemma Galgani tegenkomt (een in 1934 en een in 1935).

F. Elementen over de dood van Marthe Robin

Het proces heeft niet met zekerheid kunnen vaststellen welke de precieze omstandigheden waren rondom de dood van Marthe Robin. We moeten een onderscheid maken tussen hetgeen we met zekerheid weten en wat we niet weten en wat altijd onderwerp van verschillende hypothesen zal zijn.

Wat we weten

Marthe Robin was 78 jaar, ze was oud, gehandicapt en ze had een zeer slechte gezondheid. Ze is alleen gestorven, zonder directe getuige, aan een natuurlijke oorzaak, nl. zware bronchitis. Ze leed zeer waarschijnlijk ook aan een aandoening aan de slokdarm. Ze is gevonden uitgestrekt buiten haar bed, met reeds gebruikte pantoffels aan haar voeten.

Na de dood van Marthe Robin werd er onder de kast in haar kamer een waskom gevonden met een vies ruikende zwarte vloeistof erin.

Getuigen spraken over 'ontlasting', maar artsen opperden de mogelijkheid van melena, een symptoom van een bloeding in het spijsverteringssysteem. Zeer waarschijnlijk leed Marthe Robin aan een aandoening in de slokdarm, zoals hierboven reeds vermeld.

Wat we niet weten

Het proces heeft niet kunnen vaststellen waarom Marthe Robin uitgestrekt buiten haar bed is gevonden. Daarover bestaan slechts hypothesen, zonder dat het proces daar uitsluitel over kan geven. Het kan zijn dat Marthe op het moment van haar dood een opleving had (verschijnsel dat men soms ziet in de laatste ogenblikken van iemands leven), waardoor ze haar bed kon verlaten met behulp van haar armen. Het verhaal van père Finet over een eventueel gevecht met de duivel kan ook niet bevestigd worden, bij gebrek aan bewijs. Wat de pantoffels betreft, komt de postulatie zelf met de hypothese dat Marthe zelf haar pantoffels heeft aangedaan om te proberen uit bed te komen met behulp van haar armen, maar het proces kon op dit punt geen uitsluitel geven en zij vonden dit geen wezenlijk punt voor de beoordeling van de heldhaftigheid van haar deugden.

3. Marthe Robin en de context waarin zij leefde

Marthe was geen geïsoleerd levende mystica; haar leven en haar geloofsgetuigenis maken deel uit van een historische en geografische context. Samen met père Finet heeft zij de Foyers de Charité gesticht, een werk met internationale uitstraling; zij is een belangrijke spirituele figuur binnen de Kerk van Frankrijk tijdens een scharnierperiode in de geschiedenis, voor en na het Tweede Vaticaans Concilie. Het is dus nuttig om een paar aspecten van haar band met de Foyers, met père Finet en met andere kerkelijke personen en realiteiten uit die tijd te belichten. Het zaligverklaringsproces heeft inderdaad geholpen om Marthe Robin, haar leven en haar boodschap beter te leren kennen, en wat nuance aan te brengen in het algemene verhaal dat over haar leven wordt verteld. Het is een normale stap in een zaligverklaringsproces om beter te kennen, te weten en te verklaren.

Over de relatie met père Finet

Père Finet stond het dichtst bij Marthe Robin en hij is een belangrijke getuige van haar leven. Het onderzoek heeft echter de realiteit van het leven van Marthe en hetgeen père Finet erover vertelde kunnen nuanceren. Hij heeft de menselijke dimensie van Marthe niet altijd goed opgemerkt, met name bepaalde aspecten van haar ziekte. Hij sprak enthousiast over haar, en benadrukte de buitengewone dingen die zij beleefde, terwijl zijzelf eerder de neiging had om zich te verbergen. Zij was dus niet altijd blij met de manier waarop hij over haar sprak en dat kon zij hem ook zeggen, soms met humor. Père Finet was een sterke persoonlijkheid die graag 'lyrisch' over dingen sprak. Natuurlijk was zijn getuigenis een belangrijke bron voor het proces maar het is tijdens het proces aangevuld met veel getuigenissen en meningen van experts om een beter afgestemde visie op het leven van Marthe Robin te krijgen.

Over de band met de Foyers de Charité

Het doel van een zaligverklaringsproces is het zoeken naar de waarheid. Het proces heeft ertoe geleid dat de Foyers op bepaalde punten het beeld dat zij van Marthe hadden, hebben aangepast. De Foyers zijn niet om een 'mythe' heen gevormd, maar om een persoon, Christus, wiens boodschap zij verkondigen door middel van de retraites die zij aanbieden. De aantrekkingskracht van de Foyers is gebaseerd op de kwaliteit van deze retraites en niet op de buitengewone belevingen van Marthe, die een belangrijke rol heeft gespeeld in de stichting en die hun een geestelijke boodschap heeft meegegeven die inspireert tot op de dag van vandaag. Vanuit dit gezichtspunt kunnen we opmerken dat pater De Meester in zijn rapport een positieve beoordeling heeft gegeven van de geestelijke boodschap van Marthe Robin en van haar adviezen.

Over de momenten van verscherpt inzicht bij Marthe Robin

Dit verscherpte inzicht is een charisma, een gave van God die eruit bestaat dat je een helder inzicht krijgt in bepaalde gebeurtenissen uit verleden, heden of toekomst, en soms in bepaalde personen. Van pater Pio en van de pastoor van Ars wordt weleens gezegd dat zij konden 'lezen in de ziel'. Marthe Robin wist niet alles: *"Ik hoor niet bij de club van de kaartlegsters!"* zei ze. Ze was afhankelijk van de interpretatie en ze kon zelf nooit verifiëren. Het verscherpte inzicht is geen automatisme en het is er ook niet altijd. Het is een gave die God geeft in bepaalde situaties, om iemand in een bepaalde omstandigheid te kunnen helpen. Het proces

heeft honderden getuigenissen verzameld die in die richting wijzen, maar heeft geen algemeen en permanent verscherpt inzicht in mensen en gebeurtenissen kunnen aantonen, waardoor we zouden kunnen aannemen dat elk woord of keuze van haar direct door God geïnspireerd zou zijn. Zoals ieder mens - evenals elke heilige - kon Marthe Robin zich vergissen.

Het is belangrijk om dit element te begrijpen wanneer we het hebben over de mensen die zij gekend en aangemoedigd heeft, of die met haar gewerkt hebben, zoals bijv. père Marie-Dominique Philippe, Jean Vanier of broeder Ephraïm; en natuurlijk père Finet zelf. Marthe Robin bemindde de Kerk en had altijd de initiatieven van de Kerk aangemoedigd, maar zij heeft zichzelf nooit beschouwd als de adviseur van deze stichters. Zij verwees deze mensen naar hun eigen oversten en naar hun eigen verantwoordelijkheden. Ze heeft daarentegen wel altijd haar gebed beloofd en ze heeft wezenlijk een aantal nieuw ontstane initiatieven, van allerlei kerkelijke richtingen van voor en na het Vaticaanse Concilie, 'gedragen' in haar gebed. Eveneens heeft zij ordes of gemeenschappen die al veel langer verankerd waren in de geschiedenis van de Kerk bemoedigd.

Door de wijze waarop bepaalde mensen zich konden laten voorstaan op haar bemoedigingen - door te zeggen bijvoorbeeld "*Marthe heeft mij gezegd dat...*" - heeft er een verkeerde perceptie kunnen ontstaan van de rol van Marthe voor die personen. Het aanmoedigen van mensen tot het nemen van initiatieven en zich daarbij aansluiten in het gebed betekent nog niet dat dat een bekrachtiging van God is.

DE STADIA VAN DE ERKENNING VAN DE HELDHAFTIGHEID VAN DE DEUGDEN

De erkenning van de heldhaftigheid van de deugden van iemand wordt verkondigd door de paus. Zijn oordeel is voorbereid door een mooie en lange procedure, grondig en nauwkeurig, met het doel te komen tot een morele zekerheid.

1 – Voorafgaande stappen

Het verzoek tot het openen van een proces wordt gedaan door een juridisch persoon, genoemd 'actor'³ van de zaak' (bisdom, congregatie, vereniging van gelovigen,...), aan de bisschop van het bisdom waar de persoon gestorven is.

Dit verzoek moet gedaan worden vijf jaar na het overlijden van de persoon, teneinde er zeker van te zijn dat de reputatie van heiligheid geen strovuurtje is. Er moeten ook getuigenissen van genade en van gunsten zijn (genezingen, bekeringen, verhoorde gebeden,...) die verkregen zijn na de dood van de persoon.

De actor van de zaak benoemt een postulator om hem te vertegenwoordigen bij de kerkelijke autoriteiten. Deze moet zijn goedgekeurd door de plaatselijke bisschop in de diocesane fase, en door de Congregatie voor Heiligverklaringen in de Romeinse fase.

Voordat de bisschop besluit tot het openen van de zaak, consulteert hij eerst een aantal verschillende personen:

- De bisschoppen van die streek (of van de kerkelijke provincie)
- De gelovigen, door het openbaar maken van zijn intentie om een proces te openen, opdat iedereen die iets ten gunste of ten nadele van de persoon te zeggen heeft het hem kan laten weten.

Voor Marthe zijn er meer dan 800 getuigenissen binnengekomen bij de bisschop van Valence, ten gunste van het openen van een proces.

- Uiteindelijk consulteert hij de Heilige Stoel. Als zij het groen licht geven, noemt men dat: 'nihil obstat' (niets staat een opening van het proces in de weg).

Eenmaal in het bezit van al deze meningen kan de bisschop officieel het zaligverklaringsproces openen.

2 – De diocesane fase van het proces

Het doel van deze fase is het verzamelen van documentatie opdat een tweeledige vraag beantwoord kan worden: heeft de persoon de christelijke deugden op heldhaftig niveau beoefend? Geniet de persoon een reputatie van heiligheid?

Er moet dus onderzoek worden gedaan naar 'bewijzen' (of niet) van het heldhaftig beoefenen van de christelijke deugden in het leven van de persoon. Dit onderzoek loopt over twee paden: via documenten en door het horen van getuigen.

³ de actor is de rechtspersoon (bisdom, congregatie, vereniging van gelovigen,...) die de opening van het proces aanvraagt en de morele en financiële verantwoordelijkheid ervan aanvaardt.

2.1 Verzamelen van documenten die bewijsstukken leveren

De bisschop vormt een historische commissie, die belast is met het onderzoeken en beoordelen van alle documenten omtrent de persoon. De bisschop wijst twee theologische censoren aan om de geschriften te onderzoeken en te beoordelen of er elementen in zitten die in tegenspraak zijn met het geloof van de Kerk. Er kunnen nog andere expertisen gevraagd worden om de documentatie uit te breiden. Met behulp van al deze documentatie wordt een eerste menselijke en spirituele aanblik van de persoon geschetst.

2.2 Verzamelen van bewijzen uit getuigenissen

Er worden getuigen gehoord die de persoon goed gekend hebben en die een adequaat en samenhangend getuigenis kunnen geven (familie, naasten, geestelijke familie, kennissen en eventuele tegenstanders van het proces).

De bisschop stelt hiervoor een tribunaal samen dat bestaat uit minstens een voorzitter, een promotor (vroeger ook wel advocaat van de duivel genoemd), een of meerdere notarissen om de getuigen te horen. Het horen van bepaalde getuigen kan al plaatsvinden voor de opening van het proces, om te voorkomen dat er bewijs verdwijnt. Dat is het geval wanneer getuigen al oud zijn.

Het horen van de getuigen is niet zomaar een simpel gesprek tussen de leden van het tribunaal en de getuigen, maar een werkelijk verhoor op basis van vragen die tot doel hebben om de waarheid omtrent de dienaar Gods naar boven te halen. De getuigen moeten een eed afleggen dat ze de waarheid vertellen en hebben de mogelijkheid om hun relaas opnieuw te beluisteren of te lezen, opdat zij het kunnen corrigeren of bevestigen.

De gehele documentatie (historische documenten, geschriften, getuigenissen, expertisen) wordt naar Rome gestuurd, naar de Congregatie voor de Heiligverklaringen. Zij zijn gespecialiseerd in de studie en de erkenning van 'canoniseerbare' heiligheid.

3 – De Romeinse fase van het onderzoek: het bestuderen van de zaak

Na verificatie van het diocesane werk benoemt de Congregatie voor de Heiligverklaringen een rapporteur die belast is om samen met de postulator een *positio* op te stellen. Dit is het referentiedocument dat de experts krijgen die zich moeten uitspreken over de zaak. De documentatie van het diocesane onderzoek kan indien nodig uitgebreid worden met andere expertisen.

De *positio* omvat met name een historische biografie die gebaseerd is op de documenten van het proces. Het is een nauwkeurige en diepgravende studie van de christelijke deugden van de persoon, van de getuigenissen over zijn of haar reputatie van heiligheid en van de expertisen van het proces. Deze *positio* wordt vervolgens bestudeerd door twee of drie instanties, al naargelang het geval: de historici (als het over een oude zaak gaat), de theologen en uiteindelijk het college van kardinalen en bisschoppen van de Congregatie van de Heiligverklaringen. Elk van deze instanties werkt samen en spreekt zich uit d.m.v. stemmen. De kardinalen en bisschoppen van de Congregatie spreken zich niet enkel uit over de heldhaftigheid van de deugden van de persoon, maar beschouwen het verloop van het proces in zijn geheel, vanaf het diocesane onderzoek. Zij spreken zich ook uit over het kerkelijk belang van de zaak. Als de mening van de leden positief is wordt de zaak voorgelegd aan de paus voor een definitief oordeel.

4 – Het pauselijk besluit

Het is aan de paus om uitspraak te doen over de heldhaftigheid van de deugden van de persoon. Hij laat zijn besluit weten per decreet. De persoon wordt dan 'eerbiedwaardig' genoemd.

5 – De zaligverklaring

Voor een zaligverklaring, en om 'zalig' genoemd te mogen worden, is er een erkend wonder nodig dat heeft plaatsgevonden na de dood van de persoon. De heiligheid behoort aan de 'wereld van God' en de Kerk staat zichzelf niet toe om zich alléén hierover uit te spreken. De erkenning van een wonder wordt beschouwd als 'de vingerwijzing van God' die daarmee zijn instemming bevestigt. Voor een heiligverklaring, en om 'heilig' genoemd te mogen worden, is er nog een wonder nodig dat heeft plaatsgevonden na de zaligverklaring.

----- DE ACTOREN -----

(betreffende personen in het proces)

De 'actor'

Dit is de juridische persoon (bisdom, congregatie, vereniging van gelovigen,...) die vraagt om het openen van het proces en die de morele en financiële verantwoordelijkheid draagt.

De bisschop van het bisdom waar de persoon gestorven is

De diocesane fase van het proces voltrekt zich onder zijn verantwoordelijkheid. Zijn bisdom zal profiteren van het toestaan van de verering van de persoon indien die zalig wordt verklaard (samen met de geestelijke familie als daar sprake van is -congregatie, vereniging van gelovigen...)

De Congregatie voor de Heiligverklaringen

Deze bevindt zich in Rome en is gespecialiseerd in het onderzoeken en beoordelen van de 'bewijzen' van de heiligheid van de persoon. De Romeinse fase van het proces voltrekt zich onder haar verantwoordelijkheid.

De promotor

Tijdens de diocesane fase waakt hij over de rechtmatigheid van het proces en over de juiste toepassing van het recht. Vroeger werd hij 'advocaat van de duivel' genoemd.

De postulator

De spil van het proces, benoemd door de 'actor'. In zijn zoektocht naar de waarheid moet hij samenwerken met het kerkelijk gezag (bisschop van het bisdom en de Congregatie voor de zaligverklaringen).

Marthe Robin

POSTULATION DE LA CAUSE
DE CANONISATION

www.martherobin.com

les Foyers de Charité
RETRAITES SPIRITUELLES

Contact presse
elvire.thonnat@lesfoyersdecharite.com
06 87 72 79 84